

Cena numeru
300 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie mk. 6500
Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 8000
poza Łodzią egz. 350
Konto Pocztow. Kasy
Oszczęd. 60594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-6 pp
Artykułów i listów anonimowych
nie pomieszcza się.

Łódź.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Czwartek, dnia 8 lutego 1923 r.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Nota polska do Niemiec.

(wp) Poseł polski w Berlinie p. Madeyski wręczył ministrowi spraw zagranicznych Niemiec energiczny protest rządu polskiego w sprawie jaskrawego pogwałcenia praw zwierzchnictwa Polski. Nota stwierdza, że niemieckie ministerjum wojny w dalszym ciągu przesyła zarządzenia, odznaczenia i awanse, b. oficerom niemieckim, pomimo, że ci przyjęli obywatelstwo polskie, a temsamem mogą podlegać tylko polskim władzom wojskowym jako oficerowie rezerwy polscy.

W sprawie tej głośne były rewelacje w Sejmie prezesa ministrów Sikorskiego, który stwierdził, że poseł niemiecki z Bydgoszczy i prezes Zw. Niemców w Polsce p. Raabe, b. podpułkownik armji niemieckiej otrzymał niedawno najzupełniej formalną nominację z Berlina na pułkownika, choć oddawna przestał być obywatelem niemieckim.

Nota wyraża energiczny protest przeciw tak jaskrawemu pogwałceniu praw suwerennych rządu polskiego oraz całego szeregu artykułów traktatu wersalskiego i domaga się wyjaśnień oraz wyraźnego przyrzeczenia, że pogwałcenia te zostaną zaniechane.

Zaplata za poparcie.

(wp) Prasa żądną podaje: „Z wiarogodnego źródła dowiadujemy się następujących szczegółów o wydaleniu uchodźców: W przeciągu tygodnia ciągle jeszcze toczyły się rokowania między Klubem posłów Rady narodowej a Ministerstwem Spraw Wewnętrznych co do ulg dla uchodźców w związku ze znanym okólnikiem, że wszyscy uchodźcy mają opuścić Polskę przed 1 marca. We czwartek d. 1 b. m. w południe ostatecznie ustalono, że Ministerjum Spraw Wewnętrznych zgadza się na ulgi dla uchodźców. Zaraz po podpisaniu okólnika Minist. Spraw Wewnętrznych rozesłało telefoniczne zarządzenia do władz powiatowych”.

Nominacje.

(wp) „Monitor Polski“ ogłasza nominację p. Jana Zakrzewskiego na stanowisko dyrektora departamentu sprawiedliwości.

Ustąpienie.

(wp) Kierownik wydziału prasowego Prezydjum Rady Ministrów p. Babiński został na własną prośbę zwolniony z zajmowanego stanowiska i oddany do dyspozycji M. S. Z.

Przyjazd delegatów polskich w Lidze Narodów.

(wp) A. W. donosi z Paryża: Przyjazd delegatów Polski pp. Askenazego i Plucińskiego i sekretarjatów do Warszawy przewidziany jest w środę lub czwartek tego tygodnia.

Zjazd prokuratorów.

(wp) Dnia 12 b. m. odbędzie się w gmachu ministerjum sprawiedliwości zjazd prokuratorów przy sądach apelacyjnych na ziemiach Rzeczypospolitej w celu ustalenia jednolitości w postępowaniu urzędów prokuratorских.

nie uważając na kurs **DOLARÓW** polecam nadal
na raty wszelką garderobę męską i damską
oraz bieliznę i t. p. tylko w firmie „**Oszczędność**”

Wolczańska 43 I-sze piętro front.

53909

O pokój na Wschodzie.

POKÓJ Z TURCJĄ BĘDZIE PODPISANY ZA 10 DNI?

PARYŻ. (PAT) Rząd angielski powiadomił rząd francuski, iż jest gotów rozważyć w sposób uprzejmy i poważny sprecyzowane propozycje, któreby przedstawił Ismet Basza. Poincaré przyłączył się do powyższej decyzji angielskiej i zwrócił się natychmiast telegraficznie do Ismeta baszy z prośbą o jaknajrychlejsze sprecyzowanie ostatecznych warunków podpisania traktatu.

Według ostatnich wiadomości zdaje się być rzeczą niemożliwą, aby Ismet basza udał się do Angory w celu porozumienia się ze swoim rządem.

PARYŻ, 7. (PAT) „Neue Freie Presse“ donosi: We francuskich kołach urzędowych przypuszczają, że pokój z Turcją będzie pod-

pisany mniej więcej za 10 dni. Podpisanie pokoju nie będzie odroczone z powodu ewentualnego wyjazdu Ismet Paszy do Angory, ponieważ pozostają jeszcze inni tureccy pełnomocnicy

PARYŻ, 7. (PAT) Jak donosi „Petit Parisien“, Naum Pasza złożył wczoraj wizytę Poincarému i zaproponował, aby podpisać traktat pokojowy jeszcze przed wyjazdem delegacji tureckiej do Angory. Poincaré powiadomił telegraficznie Londyn, że Ismet Pasza gotów jest ewentualnie odroczyć podróż swoją do Angory do środy i że sojusznicy mogą wysłać delegatów bezpośrednio do Lozanny, albo też prosić Ismeta Paszę o przybycie do Paryża dla podpisania traktatu.

Nie dali sami, to im wezmą...

POBIERANIE CŁA.

BORDEAUX 7. 2. (AW) Według doniesień dzienników władze okupacyjne przystąpiły do pobierania cła w Dnässeldorfie i Duisburgu.

W przeciągu jednego dnia wczorajszego zebrano około 200 milionów marek.

OKUPACJA DAJE SIĘ JUŻ ODCZUWAĆ.

BERLIN 7. 2. (AW) Komunistyczna „Rote Fahne“ pisze, że większość dzienników burżuazyjnych zapewniała, jakoby Niemcy obficie i na długi czas są zaopatrzone we wszystko. W istocie jednak blokada daje się już odczuwać. Przemysł

włókienniczy i metalowy zmniejszył już swoją produkcję. Robotnicy pracują zaledwie kilka godzin dziennie. Nie wystarczy głosić hasła „aż do końca“ trzeba zapewnić ludności środki egzystencji

CZUJNOŚĆ WŁADZ FRANCUSKICH

BERLIN 7. 2. (AW) „Vossische Zeitung“ dowiaduje się z Essen że kordon wojskowy w Ruhrze jest bardzo ścisły. Kontrola nad węglem jest do tego stopnia szczegółowa, iż pomimo usilnych starań nie mogą Niemcy zmylić czujności straży francuskich.

U grobu ś. p. E. Niewiadomskiego.

W ciągu dnia onegdajszego i dzisiejszego grob ś. p. E. Niewiadomskiego na Powązkach odwiedzały tłumy publiczności.

Na grobie złożono mnóstwo wiązanek kwiatów, wieńców li zieleni, które utworzyły olbrzymi stos, widoczny z daleka wśród drzew

i pomników cmentarnych.

Od chwili złożenia ciała do grobu bez przerwy pilnuje mogiły samorzutnie utworzona warta, mająca za zadanie zapobieżenie możliwym wypadkom znieważenia grobu przez bojówki lewicowe.

Teatr „Casino” W sobotę dnia 10 i w niedzielę dn. 11 lutego r. b. o godzinie 2 m 45

Tylko dwa przedstawienia dla dzieci

„KARNAWAŁ DZIECIĘCY”

Udział przyjmują:

Walerja Dobosz-Markowska primadonna Teatru Nowego, w Warszawie. jako królowa dziecięcych pieśni

Halina Starska znakomita artystka dramatyczna bajeczki dla grzecznych milusińskich,

Marja Strońska znakomita artystka dramatyczna **wesołe i smętne historyjki.**

Jan Kucharski reżyser filmu „Tajemnica przystanku tramwajowego” jako pajacyk.

Ksienia Kuszpietowskaja primaballerina b. cesarskiej opery w Moskwie jako bojinka.

Daniel Gaubier baletmistrz teatru dla dzieci w „Teatrze Polskim” w Warszawie. jako „żabi król”

W programie między innymi:

„LALECZKA Z SASKIEJ POŁECANY”, „PIERROT I KOŁOMBI A” (intermezzo komizne), „ŻABI KRÓL” (pantomina), „DJABELEK I NIMFA”, „WYPRAWA DO BIEGUNA”, „ZABAWA W KONIKI”.

Bilety do nabycia codziennie w kasie Teatru „Casino” od godz. 11 do 2 i od 4 do 9 wiecz. — (p1)

Tymczasowy układ w sprawie Kłajpedy

UTWORZENIE STREFY NEUTRALNEJ.

PARYŻ. (PAT) Korespondent dyplomatyczny „Daily Telegraphu” dowiaduje się, że przedstawiciel państw sprzymierzonych w Kownie zawarł z rządem litewskim prowizoryczny

układ, regulujący sytuację w Kłajpedzie — do chwili powzięcia decyzji ostatecznej w tej sprawie przez Radę Ambasadorów. Układ postanawia utworzenie strefy neutralnej.

Wczorajsze posiedzenie Sejmu

PRZYJĘCIE USTAWY O PROWIZORJUM BUDŻETOWEM. — SPRAWA REDUKCJI URZĘDNIKÓW. — PROJEKT ZNIESIENIA MIN. ZDROWIA PUBL. I MIN. POCZT I TELEGR.

WARSZAWA 7 (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu odbywały się w dalszym ciągu rozprawy nad prowizorium budżetowym.

W czasie dyskusji zgłoszone zostały dwie rezolucje. Pierwsza w sprawie przeprowadzenia redukcji urzędników o 10 procent do dnia 1 lipca, zaś do końca roku o dalsze 15 procent, i druga w sprawie zniesienia w ciągu 15 dni ministerstwa zdrowia i min. poczt i telegrafów. Ustawę przyjęto w drugim czytaniu. Poprawki posłów Wasilczuka i Prylackiego, dotyczące potrzeb szkolnictwa mniejszości narodowych odrzucono.

Następnie przyjęto rezolucję pp. Ostieckie,

go i Diamanda o specjalne uwzględnienie potrzeb szkół technicznych w ogólności, a politechniki lwowskiej w szczególności. Przyjęto również rezolucję P S L żądającą przeprowadzenia do 1 lipca r. b. redukcji urzędników o 10 proc. a do końca roku b. o dalsze 15 procent, wreszcie rezolucję P S L wzywającą rząd do przedłożenia w ciągu dni 15 projektu o zniesieniu min. zdrowia publicznego oraz min. poczt i telegrafów. Całą ustawę przyjęto następnie cubloc w trzecim czytaniu.

Następne posiedzenie w sobotę o godz. 4-ej po południu.

Drugi zamach na Stambulińskiego.

PREMIER WYSZEDŁ CAŁO. — SPRAWY ZAMACHU NIE UJĘTO.

SOFJA (AW) Podczas obchodu święta narodowego, dokonano drugiego zamachu na prezydenta ministrów Stambulińskiego. W chwili kiedy Stambuliński zjawił się w teatrze przy boku króla bułgarskiego i szeregu dygnitarzy, rzucono bombę, która w pierwszej chwili nie wybuchła.

Król, Stambuliński i otoczenie usunęli się w miejsce bezpieczne. Kiedy wybuch nastąpił, w pobliżu już nikogo nie było, dzięki czemu nikt nie został poszkodowany. Sprawy zamachu nie ujęto, przyznając, że był nim jeden z dziennikarzy nale-

Konwencja sanitarna polsko-sowiecka.

WARSZAWA 7 (w1) Dziś o godz. 6 po poł. nastąpiło w MSZ. podpisanie konwencji sanitarnej pomiędzy Polską a Rosją Sów., Ukrainą i Białorusią. Ze strony polskiej podpisali konwencję dr. Trenker z min. zdrowia i zastępca wydziału wewnętrznego w MSZ. p. Szumlakowski. Ze strony prze-

ciwnej radea poselstwa sow. Lorenz i charge d'affaires ukraiński Biesiedewski.

Jest to pierwsza dotychczas konwencja zawarta między Polską a Rosją i sowiecką na zasadzie traktatu wersalskiego.

Baczność!

Gospoda Czeladzi Rzeźniczych

ma zaszczyt urzecznie prosić Sz. P. członków z rodzinami na

Zabawę Taneczną

odbyć się mającą w dniu 11 lutego 1923 r. o g. 7 wez. w lokalu Zerm. Majstrów Rzeźniczych przy ul. Milszej № 46. (229b)

Z ostatniej chwili.

O ZMNIJSZENIE INGERENCJI SEJMU.

WARSZAWA, 7. 2. (AW) W piśmie przesłanem wczoraj konwentowi senjorów, prezes ministrów porusza sprawę wzajemnego stosunku władzy ustawodawczej do wykonawczej.

W piśmie tym p. prezes ministrów, powołując się na odnośne zasady Konstytucji i wyrażne przepisy, stwierdza, że dotychczas panował w tej dziedzinie niewłaściwy stan rzeczy, który doprowadził do nadmiernej ingerencji władzy ustawodawczej w dziedzinie czysto administracyjnej.

Prezes rady ministrów wskazuje na konieczność rozgraniczenia tych dwóch funkcji organizacji państwowej. Sejm i Senat winny się ograniczyć jedynie do kontroli rządu, normowanej odnośnymi ustawami.

TABLICA KU CZCI Ś. P. PREZ. NARUTOWICZA.

WARSZAWA, 7. (PAT) Dziś o godz. 12—ej w południe marszałek Sejmu Rataj zwołał posiedzenie wicemarszałków Sejmu w sprawie wmurowania pamiątkowej tablicy ku uczczeniu ś. p. pierwszego Prezydenta Rzplitej Gabryela Narutowicza, postanowiono ażeby tablicę wmurowano w dolnym westybulu Sejmu.

WŁOCHY RATYFIKUJĄ UKŁAD WASZYNGTOŃSKI.

RZYM, 7. (PAT) W czasie rozpraw nad ratyfikacją układu waszyngtońskiego Mussolini oświadczył, że nie wierzy w wieczny pokój Włochy zaś przyjęły układ waszyngtoński, ażeby uniknąć podejrzeń jakoby pragnęły wojny. Izba przyjęła ratyfikację układu waszyngtońskiego.

NIEBEZPIECZEŃSTWO WYLEWU WISŁY MINEŁO.

KRAKÓW 7. 2. (AW) Według doniesień dzienników krakowskich stan wody na Wiśle w dniu wczorajszym stale opadał. O godz. 8 rano stan wody powyżej zera wodowskazu wynosił 80 centymetrów, w południe 70, o godz. 6 wiecz. 50 centymetrów. W porównaniu ze stanem poniedziałkowym (140 cm.) spadek wody jest bardzo znaczny.

Niebezpieczeństwo wylewu Wisły jest wobec tego zupełnie zażegnane.

FRANCJA BĘDZIE ROKOWAĆ, ALE TYLKO BEZPOŚREDNIO.

WJEDEN 7. 2. (AW) „Neue Freie Presse” donosi z Paryża, że w związku z pogłoskami o rękomych rokowaniach Stinnesa z francuskimi przemysłowcami w Wiesbaden francuskie ministeryum spraw zagranicznych wyjaśnia, iż rząd francuski gotów jest w każdej chwili do bezpośrednich rokowań z Niemcami, o ile rząd niemiecki wystąpi z możliwymi propozycjami. Rząd francuski odrzuca natomiast wszelkie pośrednictwo i nie może prowadzić rokowań z nieurzędowymi osobistościami niemieckimi, jak n. p. ze Stinnesem.

DALSZA OKUPACJA.

OFENBURG 7 (PAT) Wojska francuskie obsadziły wczoraj Utloffen w okolicy Appewein. Donoszą również, że Franauzi obsadzili urząd pocztowy i w Ofenburgu wydalają wszystkich urzędników pocztowych oraz aresztowali dyrektora poczty.

PRZED KONFERENCJĄ PAŃSTW NADBAŁTYCKICH.

WARSZAWA 7 (AW) W końcu bm. ma się w Helsingforsie odbyć konferencja przedstawicieli Polski i państw nadbałtyckich.

Sumienie prezydenta...

Kiedy po tragicznie zmarłym prezydencie Narutowiczu, „wstąpił na tron” opuszczony przez miłośników nami rządzącego przez cztery lata b. Naczelnika Państwa, pan Stanisław Wojciechowski, prasa narodowa zajęła wobec człowieka, zajmującego tak trudny postereunek, stanowisko przychyłne.

Nie chciano powiększać i tak już wybuchających tarć społecznych, nie chciano rzucać kamieniami pod nogi najwyższego urzędnika Rzeczypospolitej, lądując się do ostatniej chwili, iż może jednak potrafi on być bezstronnym rzecznikiem interesów narodu, i odsunąć na plan drugi osobiste interesy i partyjne poglądy.

Jednakże złudzenia te przysły pod obuchem twardej i zimnej rzeczywistości, a jaskrawym promieniem oświetlającym dokładnie umyślowość i osobowość pana Wojciechowskiego była przełomowa sprawa Niewiadomskiego.

Sąd, jak wiadomo, przesłał akta sprawy panu prezydentowi. Przesłał je nie w celu, aby doszukiwał się w aktach sprawy motywów, mogących złagodzić karę śmierci Niewiadomskiemu ale tylko celem łaski, do której miał prawo przyznane mu przez konstytucję.

Motywy przestępstwa, prawną jego kwalifikację, wymiar kary i t. d., wszystko to załatwił sąd, zadaniem pana prezydenta było jedynie rozstrzygnąć, czy ma przed sobą notorycznego zbrodniarza czy też krańcowego idejowca i czy zasługuje on na tak surowy wymiar sprawiedliwości.

Chyba w tej mierze żadnych wątpliwości nie było, bo nawet jeden z sędziów Niewiadomskiego założył protest przeciwko wyrokowi.

Nie chcemy źle sądzić pana prezydenta i przypuszczamy a priori, iż pan Wojciechowski miał poważne wątpliwości co do wyroku, jednakże przedtem uważał za wskazane pojechać na blisko godzinną naradę z pp. Sikorskim i Piłsudskim, poczem już we wzajemnej zgodzie i „zgodnie z własnym sumieniem” rozstrzelano Niewiadomskiego, sprawiedliwości stało się zadość, pan Sikorski mógł wyjechać też w zgodzie z sumieniem do Zakopanego.

Mamy więc prezydenta, który szuka rady i pomocy u... obcych bogów, bo w swej duszy trudno było mu się jakiejś wskazówki doszukać.

Po tej decydującej dla Niewiadomskiego rozmowie pan prezydent wzmocniony na duchu napisał wiekopomne słowa, które przypomniały się nieraz nam i jemu: „ani w aktach sprawy, ani w sumieniu nie znajduję motywów” do złagodzenia kary...

Zapomniał jednak, iż naród nie żąda od swojego prezydenta „badania aktów i znajdowania motywów” lub szukania porady u pokątnych doradców z Saskiego Placu, naród dał prezydentowi prawo ulaskawienia skazańca, z którego p. Wojciechowski nie chciał, czy nie umiał skorzystać, rozpętując tym swoim nierozważnym krokiem burzę nad i tak skołataną Ojczyznę, burzę, która może mieć nieobliczone następstwa.

I dzisiaj przed narodem stoi drugi winowajca, który nie jest właściwy na swe stanowisko, gdyż nie umie stosować praw tam, gdzie one są potrzebne, ba, nawet konieczne, bo chyba nie na to mamy prezydenta, aby rzucał płonącą żagiew pod słomiany dach młodego państwa.

Jeżeli prezydent Polski w tak poważnej, niemal przełomowej chwili popełnia tego ro-

dzaju błąd, jest to tylko niezbitym dowodem, iż nie zdaje sobie sprawy z ważnych zadań swego stanowiska, niedorósł do swego urzędu i jest tylko nadal narzędziem tych samych ciemnych sił, które przez tyle lat pchały Polskę w odmętę „postępu” i anarchji.

Tak więc jedno pociągnięcie pióra scharakteryzowało lepiej p. Wojciechowskiego, niż lata całe rządów, — i z góry nas ostrzegło iż z tej strony żadnego polepszenia się stosunków

wewnętrznych oczekiwać nie możemy.

Przykładów, jak krajem rządzić nie należy, mieliśmy już dosyć przez ubiegłe cztery lata, obecnie chcielibyśmy oglądać coś vice versa coś coby pełnęło na pomysłniejsze tory nasze stosunki wewnętrzne, czego oczywiście nie potrafi uczynić dzisiejszy prezydent, będący manekinem, poruszonym i kierowanym przez tajemnicze ręce.

A. S.

O list ś. p. E. Niewiadomskiego.

Interpelacja w sprawie konfiskaty pism.

Na wtorkowym posiedzeniu Sejmu posłowie Zw. L. N. zgłosili następującą interpelację do p. Ministra Spraw Wewnętrznych i p. Min. Sprawiedliwości w sprawie niezgodnej z pra-

wem konfiskaty pism narodowych:

„Słowo Radomskie”, „Goniec Krakowski” i „Głos Lubelski” w dniu 1. 11 23 r. wydrukowały list ś. p. Niewiadomskiego następującej treści:

Ostatni list Eligjusza Niewiadomskiego.

„Nie chcę, aby wyrok na mnie wykonany stał się powodem zemsty i krwi. Był on zgodny z prawem i zgodny z życzeniem mojem. Był zatem sprawiedliwy. Więcej, był potrzebny.

„Śmierć moja, jest koniecznym uzupełnieniem mego czynu. Bez niej byłby on nietylko bezpłodny, ale leżałby na nim cień mordu. Śmierć to zetrze. Czyn mój dopiero zakwitnie, obłany krwią moją. Zakwitnie, to znaczy przemówi do narodu. Głupcy i hipokryci widzą w nim akt szaleństwa, albo fanatyzmu.

„Tak nie jest. Byłoby źle z Polską, gdyby odrobina charakteru wystarczała, aby być uznany za warjata, a odrobina uczucia, wychodząca poza normę przeciętną dawała kwalifikację na fanatyka. Czyn był straszny, bo musiałem uderzyć w naród nie słowem bezsilnym, ale gromem! Gromem, równym tej hańbie, jaką go oplwała spółka cynicznych hultajów i jawnych wrogów Polski. Musiałem uderzyć gromem, aby zbudzić tych, co mniemają, że Polska już ciałem się stała, że minął czas wysiłków i ofiar i że broń można już złożyć. Tak nie jest.

„To na co patrzają oczy nasze, nie jest jeszcze Polska. Nie o takiej śniły wielkie serca poetów naszych, nie za taką cierpiał, walczył i ginęły pokolenia. To jest jeszcze ta Polska, na którą ze zgrozą rozwarły się straszliwe oczy królewskiego upióra Kazimierza, w nieśmiertelnej wizji ostatniego z proroków naszych.

„To jest dopiero Polska Piłsudskiego — Judeo-Polska. Naród polski do głosu w niej jeszcze nie doszedł. Polskę prawdziwą trzeba dopiero zdobyć i zbudować.

Nielegalna konfiskata i nadużycie władzy.

Zarządzeniem miejscowych władz administracyjnych pisma te uległy konfiskacie.

Na mocy rozporządzenia komisarza rządu na m. Warszawę, skonfiskowany został w Warszawie „Dziennik Poznański” z d. 3.1 1923 r. za wydrukowanie powyższego listu, aczkolwiek władze numer ten przepuściły, nie znajdując w nim nic karygodnego. Dnia 2.II. rb. skonfiskowany został na mocy rozporządzenia tegoż komisarza — Anusza Nr. 32 „Gazety Porannej” za wydrukowanie streszczenia powyższego listu.

W dalszym ciągu uległ konfiskacie nadzwyczajny dodatek „Gazety Porannej” z dnia 31 stycznia rb.

Tegoż dnia komenda policji telefonicznie uprzedziła redakcję „Kurjera Warszawskiego” i „Rzeczypospolitej”, że wydrukowanie przez te pisma w całości ostatniego przemówienia ś. p. E. Niewiadomskiego pociągnie za sobą ich kon-

fiskację.

Stojąc na gruncie prawa, praworządności i mając w najwyższym poszanowaniu obowiązującą nas Konstytucję, gwałconą przez władze wykonawcze, a szczególnie przez komis. Anusza, który niejednokrotnie już konfiskował prasę narodową, niżej podpisani zapytują p. Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Sprawiedliwości:

- 1) czy wiadomo im, że tego rodzaju nielegalne konfiskaty miały miejsce i, jeżeli wiadomo to
- 2) co zamierzają uczynić, aby zapewnić na przyszłość korzystanie z pełni praw obywatelskich większości polskim w Polsce i
- 3) czy zamierzają usunąć i pociągnąć do odpowiedzialności tych urzędników, a w pierwszym rzędzie kom. Anusza, którzy dopuścili się nadużycia władzy?

NA MARGINESIE.

Ówie miary.

W sądzie okręgowym w Warszawie rozpatrywaną była sprawa Jana Niemczaka, który w sierpniu roku ubiegłego zamordował swoją żonę Józefę, trupa pokrajał, kości odpilował, palił szczątki, resztę ich trzymał w piwnicy.

Oskarżenie przypuszcza, że zabił żonę rozmyslnie, że znieważył trupa i barbarzyńsko znęcał się nad nim w celu zmylenia sprawiedliwości. Oskarżycie prokurator Bijat żądał dla Niemczaka kary śmierci. Sąd pod przewodnictwem sędziego Łaskowskiego (który skazał Niewiadomskiego na śmierć) osądził Niemczaka na piętnaście lat ciężkiego więzienia. Z powyższego wynika, iż gdyby Niewiadomski nie nie gadał o szefie Sztabu i miał możność zwłoki s. p. Narutowicza pokrajać w kawałki, spalić szczątki, kości odpilować, a resztę schować do piwnicy prawdopodobnie i w aktach i sumieniu znalazłyby się motywy do łagodniejszego wymiaru sprawiedliwości.

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Rezultaty wyborów do kasy chorych w Warszawie

(k) Niedzielne wybory do Kasy w Warszawie przyniosły zwycięstwo liście Nr. 8 (chrz. dem), na którą padły 7,302 głosy. Jest to największa liczba głosów osiągniętych z pośród poszczególnych list.

Poza tem inne listy otrzymały: nr. 2 (P. P. S.) — 7150 nr. 5 (komuniści) — 6430 nr. 4 (Bund) — 1540 nr. 7 (lista „inteligencja”) — 576 nr. 3 (Polskiej Sion żyd.) — 379 i nr. 6 (N. P. R.) — 2 głosy.

Przewidywana liczba mandatów dla ósemki — 20. W porównaniu z zeszłymi wyborami, chrześcijańska demokracja uzyskuje 100 proc. głosów więcej. Charakteryzuje to najlepiej krytyczny stosunek ubezpieczonych do panujących dotychczas wpływów radykalistycznych.

Ostateczne obliczenie i podział mandatów wyznaczono na dziś, na godz. 5 pop. na posiedzeniu komisji wyborczej.

O tunel kolejowy.

(k) W nadchodzący piątek z inicjatywy władz miejskich odbędzie się w magistracie warszawskim narada w sprawie tunelu, jak ma być wybudowany w związku z przebudową warszawskiego węzła kolejowego. W sprawie tej istnieje spór pomiędzy władzami miejskimi, które oświadczają się za budową tunelu głębokiego, a kierownictwem budowy węzła, które uważa, że należy budować tunel płytki.

W naradzie tej oprócz prezydium miasta wezmą udział przedstawiciele inżynierii miejskiej, władz kolejowych, kierowników robót budowy węzła oraz zaproszeni specjaliści.

Tramwaj w Warszawie.

(k) Magistrat na posiedzeniu wtorkowym zdecydował podwyższyć cenę biletów tramwajowych do 500 mk. za bilet zwykły, do 300 mk. za ulgowy; przejazd autobusem kosztować ma 700 mk. ulgowy 300 mk.

Polskie Stowarzyszenie Złotego Krzyża.

Z końcem ubiegłego roku zawiązało się we Lwowie Polskie Stowarzyszenie Złotego Krzyża, którego celem jest ułatwienie swym członkom leczenia się i wypoczynku w zdrojowiskach i uzdrowiskach przez zakładanie i utrzymywanie dla swych członków domów zdrojowych w miejscowościach kąpielowych i zakładach zdrojowych. Zakres działania Stowarzyszenia obejmuje całą Polskę. Stowarzyszenie to powstało z przekształcenia się dawnego „Krajowego Stowarzyszenia Złotego Krzyża dla Galicji”.

Członkami stowarzyszenia mogą być urzędnicy państwowi wszystkich dyktasterji w czynnej służbie i w stanie spoczynku.

Wszelkich bliższych informacji udziela sekretariat polski „Polskiego Stowarzyszenia

Złotego Krzyża“ we Lwowie, plac św. Ducha L. 1.

Katastrofa kolejowa pod brześciem litewskim.

(k) 4 lutego między stacjami Chotyłowem, a Terespołem, pod Brześciem Litewskim przyszło do katastrofy kolejowej. Mianowicie pociąg pasażerski, wychodzący z Terespoła najechał z tyłu na pociąg towarowy. Dziesięć wagonów i parowóz uległy zniszczeniu. Na szczęście oprócz lekkich kontuzji obyło się bez ofiar w ludziach. Komunikacja chwilowo przerwana.

Uroczystości na cześć Kopernika

Dnia 19 bm. cały świat cywilizowany obchodzić będzie 450. rocznicę urodzin genialnego astronoma polskiego, Mikołaja Kopernika, twórcy słynnego dzieła „De revolutionibus orbium coelestium“ (O obrotach ciał niebieskich).

Z całej Polski nadejdą wiadomości o gorących przygotowaniach do tej uroczystości. Niewątpliwie i Łódź godnie uczci pamięć wielkiego uczonego polskiego, który chlubą okrył nie tylko naukę polską, ale rozstawił imię Polski po całym świecie.

Wyrazem tego zainteresowania są wiadomości o przygotowaniach do obchodu ku czci znakomitego astronoma na drugiej półkuli, w ojeździe Washingtona.

Mianowicie Stowarzyszenie Polskich Techników i Handlowców w Nowym Jorku donosi, iż postanowiło przypomnieć Polakom emigrantom, jak również i Amerykanom 450. rocznicę wielkiego myśliciela polskiego.

W tym celu będzie wydana w języku angielskim książka o Koperniku, opracowana przez prof. Birkenmajera, jak również odpowiednie publikacje w języku polskim.

W dniu 19 lutego br. odbędzie się w Nowym Jorku uroczysty obchód ku czci Kopernika. Poza tem komitet wszedł w styczność ze Smithsonian Institution w Waszyngtonie, będącej niejako Akademią Nauk, prosząc ją o przypomnienie tej rocznicy amerykańskim instytucjom naukowym i urządzenie uroczystych akademii w amerykańskich środowiskach życia umysłowego.

Metoda żydowska

Żydzi prócz oficjalnych bóżnic tworzą cały szereg prywatnych modlitewni, które spełniają prócz tego rolę domów noclegowych, oczyszczenia bez kontroli władz, zabrudzonych i nie higienicznych nad wyraz.

Celem zapobieżenia szerzenia się chorób, wezwały władze zainteresowane wszystkich właścicieli owych prywatnych modlitewni do wyczyszczenia ich i doprowadzenia do stanu, wymaganego przez przepisy sanitarno-policyjne.

Tymczasem „Kurier Polski“ p. Posnera puścił alarmującą wiadomość, przeznaczoną widocznie na eksport za granicę, by być dowodem przesładowania żydów w Polsce, że Magistrat warszawski chce te bóżniczki prywatne zarekwirować na mieszkania dla urzędników.

Kłamstwo się nie udało i ten sam „Kurier Polski“ musiał je odwołać, jak poniżej. Ale cała ta kłamliwa wiadomość ilustruje metody postępowania żydowskiego wobec władz polskich.

Odwołanie „Kurjera“ brzmi:

W sprawie zamieszczonej w numerze 13 „Kurjera Polskiego“ z dnia 15 bm. wzmianki p. t. „Rekwizycja małych bóżnic“ w której zaznaczono, że z inicjatywy władz miejskich, t. zw. domy modlitwy wyznania mojżeszowego mają być zarekwirowane na mieszkania dla urzędników, — wydział zdrowia magistratu komunikuje, że notatka ta nie odpowiada faktycznemu stanowi rzeczy i może wywołać w dnośnych sferach zaniepokojenie. Sprawa domów modlitwy była poruszona na jednym z posiedzeń miejskiego urzędu zdrowia, który, z uwagi na bardzo ujemne warunki sanitarne w jakich znajdują się niektóre z tych domów — uchwalił zażądać od właścicieli doprowadzenia ich w określonym terminie do należytego stanu; w razie ponownego stwierdzenia warunków, zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, lekarze sanitarni winni występować do wydziału zdrowia publicznego z uzasadnionym wnioskiem o czasowe, do chwili uporządkowania, unieruchomienie tych domów.

Jak widać z powyższego, o rekwizycji do

mów modlitwy mowy wogóle nie było i być nie mogło.

Dług Polski.

Według ostatecznych obliczeń w sprawozdaniu komisji skarbowo budżetowej zadłużenie wewnętrzne państwa na 1 stycznia 1923 roku wynosi sumę przeszło 228 milionów franków szwajcarskich, co według kursu giełdowego stanowi 8,2 franki szwajcarskie na głowę. Dług zewnętrzny Polski według notowań na giełdzie genewskiej, w styczniu br. wynosi 1,519 milionów franków szwajcarskich; co wynosi 54,3 franki szw. na głowę mieszkańca. Całkowite więc zadłużenie państwa zewnętrzne i wewnętrzne wynosi na głowę mieszkańca 62,5 franków szwajcarskich, gdy we Francji zadłużenie stanowi 3,353 franków szwajcarskich na mieszkańca. Polska jest winna Stanom Zjednoczonym 984 mil. franków szwajcarskich, Francji 356 milionów fr. szwajc., Anglii 111 milionów frank. szwajc. Włochom przeszło 20 milionów, reszta przypada na Holandję, Norwegię, Szwecję, Danię, i Szwajcarję. (A. W.)

Ruch polskiego lotnictwa.

Jak się dowiadujemy już w najbliższym czasie ponownie uruchomiona zostanie komunikacja lotnicza na linjach: Warszawa — Gdańsk Warszawa — Lwów, Warszawa — Kraków, Warszawa — Poznań.

Projektowane przedłużenie linii ze Lwowa przez Czerniowce-Jassy do Bukaresztu, oraz z Poznania przez Berlin do Amsterdamu, nastąpi z chwilą zakończenia pertraktacji z odpowiednimi rządami zagranicznymi.

Uruchomienie projektowanej linii Warszawa — Górny Śląsk, natrafia jeszcze na trudności dla braku odpowiedniego lotniska na Górnym Śląsku.

Obecnie zajęty jest Aerolloyd ułożeniem rozkładu lotów. Chodzi o przystosowanie godzin przylotu i odlotu do wymagań publiczności podróżującej, tak jak i tych, którzy korzystają z poczty lotniczej.

W okresie ubiegłym odlatywały samoloty ze stacji końcowych, t. j. Lwowa i Gdańska o godzinie 9 rano, a w ciągu 2—3 godzin zlatywały się w Warszawie, którą opuszczały w południe, wznosząc się równocześnie w kierunku do Gdańska i Lwowa. Przybywający ze Lwowa i Gdańska do Warszawy, mogli do wieczora po załatwieniu swoich interesów i już pociągami wieczornym wracać, albo też południowym pociągami udać się w dalszą podróż. Podróżni z Warszawy do Gdańska i Lwowa, mogli jeszcze przed południem w Warszawie sprawy swoje załatwić, wyjechać do Lwowa lub Gdańska i nawet jeszcze tego samego dnia pociągami nocnymi wrócić z powrotem do Warszawy.

Obecnie Aerolloyd zwraca się z wezwaniem do społeczeństwa, by zawiadomiło Zarząd linii lotniczej (Warszawa, Wiejska 14) jaki rozkład lotów uważaliby za najwłaściwszy w obecnej porze.

294 ministrów w ciągu 4-eh lat

Jak szybko zmieniają się obecnie ministrowie w Niemczech, wynika to z następującej statystyki. Oto Bismark prawie przez 30 lat wpływa jako minister na losy Niemiec. Natomiast w ciągu 4-eh lat od chwili proklamowania republiki niemieckiej, Niemcy zużytkowały już 294 ministrów w różnych państwach związkowych.

Zę sportu.

Międzynarodowe zawody narciarskie.

W Bagnères-de-Luchon we Francji w międzynarodowych zawodach narciarskich w Pirenejach francuskich, zwyciężyła w biegu na 18 km. i 60 km. Szwecją, a mianowicie oba biegi ten sam narciarz szwedzki przy bardzo dużej konkurencji. W biegu pań puhar zdobyła Polka, p. Michałowska. W ostatecznym wyniku zapowiada się zwycięstwem Szwecji nad Francją, która jest drugim najsilniejszym współzawodnikiem.

KRONIKA

Koniec pierwszego aktu afery z cegłami.

WYKLUCZENIE RADNEGO I POSŁA DO SEJMU MOJŻESZA HELMANA I ŁAWNIKA LEOPOLDA ARNDTA Z RADY MIEJSKIEJ. PRZEKAZANIE SPRAWY p. PROKURATOROWI PRZY SĄDZIE OKRĘGOWYM.

Około godziny 9 wieczór rozpoczęła one-gdaj swe obrady nasza Rada Miejska.

Kulminacyjnym punktem obrad była sprawa dotycząca sprawozdania komisji do zbadania wykrytych nadużyć z cegłą miejską dokonywanych przez ławnika i kierownika wydziału budowlanego Leopolda Arndta oraz radnego i posła do Sejmu z Piotrkowa Mojżesza Helmana.

W imieniu Komisji występuje radny Nowosielski, który oświadcza na zasadzie protokołu, iż komisja zapoznawszy się z memorjałem na posiedzeniach swych w dn. 1 i 3 b. m. i wysłuchawszy zeznań ławnika Arndta i r. Helmana absolutną większością głosów wyraziła opinię, że wyjaśnienia i zeznania złożone przez pp. Arndta i Helmana nie tylko, że żadnego z inkryminowanych im zarzutów nie obalają, lecz potwierdzają je. Naprzykład ławnik L. Arndt tłumaczy się, że nie jest on współnikiem swego brata przedsiębiorcy budowlanego, lecz tylko płatnym urzędnikiem tej firmy.

Co się tyczy sprzedaży cegły radnemu Helmanowi to takową sprzedawał mu jako przedstawicielowi 2-go Stowarzyszenia właścicieli nieruchomości, ponieważ był pewny, że magistrat nie myślał budować na serjo szkoły. Jednym

słowem, stosownie do posiadanego materiału obciążającego komisja doszła do przekonania, że ta cicha spółka od dnia 28 kwietnia 1922 r. przyniosła miastu wielomilionowe straty. Wobec tego komisja po wszechstronnem rozpatrzeniu sprawy przedkłada Radzie Miejskiej wniosek o wykluczenie ze składu Rady Miejskiej radnego Mojżesza Helmana i ławnika wydziału budowlanego Leopolda Arndta oraz o przekazanie tej sprawy prokuratorowi przy Sądzie Okręgowym w Łodzi.

Następnie wywiązała się nadzwyczaj ożywiona dyskusja w której radni Lichtensztein (Bund), Holenderski (Poalej Sion) i Adamski (Ch. D.) wypowiedzieli się za wnioskiem Komisji. Rada Miejska uchwaliła wszystkimi głosami przeciwko jednemu radnemu Frydrycha następujący wniosek:

1) sprawę ławnika Leopolda Arndta skierować do prokuratora przy Sądzie okręgowym w Łodzi

2) za czyny nieetyczne i hańbiące, zgodnie z art. 28 dekr. o sam. miejskim wykluczyć ławnika Leopolda Arndta i radnego Mojżesza Helmana ze składu rady miejskiej.

I. K. S.

— Kalendarzyk.

Czwartek, dn. 8 lutego Jana z Maty
Wschód słońca o 7 m. 12
Zachód „ 4 m. 27

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 65)
„Słaba kobieta”
Filharmonja (Dzielna 20)
Koncert prof. Turczyńskiego
Teatr „Scala” (Cegielniana 18)

„Casino” (Piotrkowska 67)

Sodoma i Gemora II serja

„Odeon” (Przejazd 2)

Zona prokuratora.

„Sala” (Przejazd 1)

Lukrezja Borgia

„Casino” (Piotrkowska 72)

„Kolombina”

Spół Pracow. Państw. (Sienkiewicza 40)

Romans córki galganiarki. II serja

„Nowości” (Piotrkowska róg Główniej)

Tajemnica katakumb

Miejska Biblioteka Publiczna (Andrzeja 14)

otwarta codziennie od 5—9 wiecz.

Kalendarzyk historyczny.

1512 — Zygmunt Stary poślubił Barbarę Zapolyi

1825 — Zgon Tadeusza Czackiego.

1863 — Konwencja rąsyjsko — pruska celem

przeciwdziałania powstań.

Wiadomości bieżące

— Nabożeństwo żałobne za duszę s. p. Eligjusza Niewiadomskiego.

Wczoraj o godz. 10—ej rano w kościele Św. Krzyża odbyło się nabożeństwo żałobne za duszę s. p. Eligjusza Niewiadomskiego zainicjowane przez Kobiety—Polki.

Pomimo dnia roboczego świątynia była przepełniona przez wiernych zarówno ze sfery robotniczej jak i inteligencji. Nastrój wśród zebranych był bardzo poważny. Po skończonym nabożeństwie odśpiewano „Rotę” poczem publiczność rozeszła się do codziennej pracy.

Skonsygnowane około kościoła oddziały policji nie miały nic do roboty.

— Kredyt rządowy dla przemysłu średniego.

b) Na skutek starań, poczyniony przez krajowy związek przemysłu włókienniczego, P. K. K. P. przyznała bankowi handlowo przemysłowemu i bankowi dla handlu i przemysłu w Warszawie, oddział w Łodzi, po 300 milionów mk. kredytu redyskontowego, przeznaczonego na dyskonto dla tych członków krajowego związku, którzy kredytu dyskontowego bezpośrednio w P. K. K. P. nie posiadają. Dla skorzystania z tego kredytu wek się winny być przed sprezentowaniem ich bankowi złożone do związku celem ich zbadania i zaopatrzenia w żyro związku.

— Aparaty świetlne dla Teatru Miejskiego.

Magistrat postanowił nabyć dla Teatru Miejskiego specjalne aparaty świetlne, pozwalające obejść się w wielu wypadkach bez kosztownej wystawy naturalistycznej lub stylizacyjnej. Posługiwano się aparatami świetlnymi stanowi dla teatru ogromną oszczędność, tembardziej, że aparaty te podnoszą artystyczną wartość wystawianych sztuk zaś amortyzacja aparatów może być rozłożona na lat 40, 50.

— Budowa domu ludowego.

b) W skład biorących udział w konkursie na sporządzenie planu budowy domu ludowego, weszli architekci Raniecki i Styfelman z Warszawy oraz z Łodzi Lande, Kaban, Mine Lisowski i Lambert.

Jak możemy się zorientować sami „chrześcijanie”.

— W sprawie taryfy dorożkarskiej.

Celem uregulowania sprawy taryfy dorożkarskiej w Łodzi, Magistrat postanowił zwrócić się do Wyzd. Handlowego o ułożenie pro-

jektu taryfy w sposób umożliwiający szybka orientację pasażera; na przyszłość nowe taryfy będą w razie potrzeby automatycznie podwyższone decyzją Magistratu. Poza tem Magistrat postanowił wystąpić do Komisarza Rządu na m. Łódź o wydanie zarządzeń dla policji, by ustanowiona taksa była pod surową odpowiedzialnością przestrzegana. Wyzd. Handl. obmyśli jednocześnie środki, które zmuszą dorożkarzy do wyremontowania i odświeżenia do łożek, znajdujących się dziś przeważnie w stanie brudnym i zaniedbanym.

— Stosunki higieniczne w szkołach średnich.

b) Stosunki higieniczne w szkołach średnich łódzkich dalekie są z pewnymi wyjątkami od stanu, który mógłby zadowolnić. Liczba lekarzy, jest mniejsza od ilości szkół. 19 zaledwie szkół posiada lokale odpowiednie, 27 szkół posiada lokale względnie znośne, 45 lokali uznano za zupełnie nieodpowiednie dla celów szkolnych.

Nadto podkreślić należy, prymitywność urządzeń ustępowych, brak łazienek, odpowiednich umywalni, które posiada zaledwie kilka szkół. Do tego przylacza się jeszcze przepełnienie klas, które spotyka się zawsze w klasach średnich, t. j. tych, w których ze względu na okres dojrzwania higiena winna być ściśle przestrzegana. Często dla celów finansowych lekceważy się zdrowie fizyczne i duchowe młodzieży.

Również dużo do życzenia pozostawia wychowanie fizyczne.

By ten stan zmienić kuratorjum i min. W. R. i O. P. wydało odpowiednie okólniki, wzywające do kultywowania sportu, którą to kwestja, na szerszą skalę w Łodzi zajęła się komisja wychowania pozaszkolnego. W ścisłym związku z wychowaniem fizycznym, z większym jednak uwzględnieniem pierwiastka moralnego pozostaje harcerstwo, które posiada drużyny w 15 szkołach.

— Nowy kierownik wydziału budownictwa

Na miejsce b. ławnika p. Arndta prez. Rzewski wprowadził wczoraj w urzędowanie, w charakterze kierownika wydz. budown., p. wiceprezydenta inż. dr. Waryńskiego, przedstawiając go urzędni kom Wydziału,

— Strajk pończoszniczków trwa.

a) b) We wtorek dn. 6 bm. odbyło się zebranie strajkujących robotników fabryk pończoszniczych, na którym przedstawiciele robotników zdawali sprawozdanie z dotychczasowego przebiegu akcji i jedno cześnie zakomunikowali robotnikom, że na zwołaną przez inspektora pracy III-go okręgu p. Wojt-

kiewicza konferencję przedstawiciele przemysłowców nie przybyli, zawiadamiając, że ze względów technicznych nie mogą przybyć na konferencję przed czwartkiem. Wobec tego pan inspektor pracy, oznaczył konferencję na czwartek dn. 8 bm. na godz. 11 przed poł.

— A jednak papierosy podrożały!

s) W sobotnim numerze na zasadzie informacji urzędowych podaliśmy wiadomość, że cena na tytoń i papierosy obecnie nie zostanie podniesiona i aby nikt nie płacił drożej od ceny jaka figuruje na pudełkach. Jakie było więc zdziwienie palaczy, kiedy dowiedzieli się, że od dnia 5 lutego r. b. obowiązuje na wyroby tytoniowe nowa cena, a mianowicie:

Papierosy:

gatunek „średni A” — 50 mk. za sztukę, „przedni B” — 55, A — 60, najprzedniejszy B — 70, A — 85, luksusowe B — 100, A — 125.

Tytonie krajowe:

gatunek „średni C” fajkowy mk. 20,000 za 1 klg., B — 30,000, A — 50,000, „przedni” — 65,000, „najprzedniejszy” — 80,000, „Machorka” — 23,000.

Cygara:

gatunek średni A — 280 za sztukę, przedni B — 330, A — 440, najprzedniejszy B — 520, A — 650, luksusowy B — 740, A — 930.

— Kursa ogrodnicze.

b) W piątek rozpoczęła się w sali radz. miejskiej kursa ogrodnicze dla nauczycielstwa, na które zapisało się 20 kandydatów po jednym z każdej gminy.

Wypadki i kradzieże

— Młodociągni oszuści.

b) W kooperatywie pracowników kolejowych zatrzymano 15-letniego Tadeusza Heresztyna, zam. przy ul. 6-go Sierpnia 94, w chwili gdy chciał odebrać za kwitem kasowym kooperatywy 10 funtów mydła. Wobec tego, że suma wpłacona i oznaczona na kwicie była zbyt niska, kwit sprawdzono i okazało się, że zapłacono tylko za jeden funt, a następnie do ilości funtów dopisano zero.

Wobec tego Heresztyna aresztowano i podczas śledztwa okazało się, iż od dłuższego już czasu, kilka chłopców w ten sposób oszukiwało kooperatywę. Kupowali oni różne produkty spożywcze, ratywe. Kupowali oni jeden funt, a następnie na kwitach dopisywali zero. Produkty sprzedawali następnie właściciele sklepu spożywczego Natalji Adamskiej a której podczas rewizji znaleziono większe zapasy papierosów, mydła i t. p. pochodzących z kooperatywy pracowników kolejowych. W sprawie tej prowadzone jest w dalszym ciągu dochodzenie.

Teatr i muzyka

— Teatr Miejski.

Dzisiaj dla Zrzeszeń „Słaba kobieta” z p. Barwińska w roli tytułowej. W piątek premiera komedji Galsworthy'ego „Gołębie serce”. Sztuka angielskiego autora Galsworthy'ego jedna z jego najsubtelniejszych komedji. Ostatnio przed sześciu laty grana była w „Teatrze Małym” w Warszawie, gdzie zdobyła sobie sukces. Rola malarza Wellwyna tak samo jak w Warszawie — Krenje Stefan Jaracz. Próby pod osobistym kierunkiem znakomitego artysty dobiegają końca. Obok Jaracza w głównych rolach wystąpią panie: Bronowska, Sarnecka i p. Eugenjusz Snay.

— Maszyna do szycia.

Sekcja Pomocy Ofiarom Wojny przy Polskim Czerwonym Krzyżu, Oddział w Łodzi uprasza o składanie do biura P. C. K. (ul. Piotrkowska Nr. 96) ofert na używane polne maszyny do szycia.

— Ofiary na Polski Czerwony Krzyż Oddz. w Łodzi.

Od dnia 1-go stycznia do 6-go lutego b. r. do kasy Pol. Czerw. Krzyża w Łodzi wpłynęły następujące większe ofiary:

- Mk. 50,000 — Wojew. Łódzkie od Goldbluma
- „ 20,000 — Ruch Siekierski
- „ 500,000 — mecen Cygański, nieprzyjęte honorarium,
- „ 100,000 — H. Zylberblatt,
- „ 100,000 — Arno Dietel,

- „ 100,000 — Fryderyk Klukow za pośredn. rej. Rosmana,
- „ 300,000 — Urząd Skarb. Akcyz i Monop. Państw., przez pana naczelnika Gajdzińskiego,
- „ 327,500 — zebrane w restauracji „Tivoli” przez artystę Michałowskiego i jego koleżanki,
- „ 92,257 — Więzienie Sledcze, skonfiskowane u więźniów,
- 178,560 — z puszek.

Bibliografia.

Jan Kasprowicz,

Wydana została nakładem księgarni Gebetnera i Wolfa bardzo obszerna monografia pióra Zygmunta Wasilewskiego pt. „Jan Kasprowicz.”

Przemysł i handel

Ceny spadają w Anglii.

(=) Według obliczeń angielskiego ministerjum pracy w grudniu r. z. w porównaniu z październikiem spadły ceny mięsa, słoniny i masła, świec i ubrań, zdrożały: jaja, ser, herbata, mleko, ryby i baranina.

W porównaniu z lipcem r. 1914 ceny wzrosły o 80 proc.

Jak rosły ceny?

(=) Jeżeli zestawimy ceny r. 1914 z cenami r. 1922, to przekonamy się, że ceny hurtowe wzrosły 3464 razy.

Najbardziej podrożała odzież (4315 razy),

żywność (3238 razy), opał i światło (2287 razy), wydatki kulturalne (1100 razy), najmniej mieszkanie z dodatkami (386 razy).

Giełda warszawska z dnia 7 b. m.

Dol. St. Zjd.	55850	Franki franc.	2225
Marki niem.	0 95	Funty	
Czeki i wpłaty.			
Belgia	2022	Łondyn	167 750
Berlin	0.90	Nowy Jork	53709
Gdańsk	0.90	Paryż	2300
Praga	1065	Wiedeń	5600

Akcje.

Bank hand.	62,000	Ostrowiec	72000
„ Dyskont	40000	Radzki	53900
„ Kredyt.	15000	Starachowice	31000
„ Zjed. Z Pol.	12500	Zyrardów	1,650 000
Cukier	740000	Borkowski	7000
Drzewo	6750	Zegluga	4800
Lilipol	80000	Jabkowscy	13700
Cegielski	104000	Nafta	7900

Giełda łódzka nieurzędowa

W dniu wczorajszym na nieurzędowej giełdzie w m. Łodzi tendencja była dosyć mocna. Obrót mały.

Pf. cono.

Dolary	36,100	— 36,000	— 35,700	—
Funty		167,000	— 16,700	— 163,500
Franki franc.	2250	— 2505	—	
„ belg.	2025	— 2000	—	
„ szwajc.	6750	— 6850	— 6750	—
Marki niem.	0.93	— 0.94	— 0.95	—
Kor. austr.	0.52	— 0.54	—	
czesk.	1010	— 1050	1060	
Liry	1700	— 1730		
Leje rum.	160			
Wiedeń czeki	0.55	— 0.54		
Berlin czeki	0.92 50	— 0.92		
Miljonówki	1800	— 1700		
Ruble (złote 20,500)				
(srebrne 10,700)				

Grand-Kino

Dzisiaj Premiera!

Pocz. o g. 5 ost. o godz. 9.30 w.

„COLOMBINA”

dramat z życia apaszków, ze znakomitym

E. Janningsem w roli

główniej.

5604s1

suknie, Bluzki, Spódniczki, Półta i kostjomy
poleca w wielkim wyborze
Chrześcijański dom ubiorów damskich
A. CABANEK

Nap. ó. kowskiego 49 (Staro Żarzewska)
filja I Piotrkowska Nr. 275
II Zakątna 64

Pracownia wykonuje zamówienia z własnych i powierzonych materiałów.

Tanio i solidnie!!! (5550b8)

Zawiadamiam szanownych moich odbiorców, iż wyłączna sprzedaż i skład meji fabryki

waty hygroskopijnej p. f. „ASTRA”

powierzyłem p. p. **Protze i Engel**, do których to proszę ze zleceniami się zwracać.

Z poważaniem:

Fabr. waty hygroskopijnej „ASTRA”

Powołując się na powyższe ogłoszenie, prosimy Sz. P. łask. zlecenia do nas skierować, które będą w najszybszym czasie wykonane.

227b3

Z poważaniem:

Protze i Engel

Łódź, Piotrkowska 175.

Warsztat mechanicz.

obszerny lokal w centrum miasta. Zdający do wszelkiej fabrykacji wydzierżawie z warunkiem udziału lub przyjęcie wspólnika z kapitałem. Oferty do Rozwoju pod „S. S.” 225s1

Najlepsza, najłagodniejsza przysypka dla dzieci

Puder „DZIOZI” z kogutkiem
Sprzedają apteki i składy apteczne. Apteka W. Sokołowicza Przejazd 19. (64K10)

Hemoroidy usawa ból, pieczenie, krwawienia — zinniejsza guzy (żylaki) z kogutkiem „Varicol”
Czopki hemoroidowe.
Apteka W. Sokołowicza Przejazd 19 wprost poczty

Do Myśliwych

Kupujemy świeże skóry z dzikich zwierząt całego świata jak: Lisy, Wilki, Kuny, Tchorze, Wie w orki, Sobole, Kangury i t. p.

Kupimy nie tylko te, które sami upolujecie, lecz jeżeli kupicie od innych myśliwych i przynieście do nas, możecie zarobić ładnie pieniądze.

Przysyłaj skórę na próbkę a damy Ci cenę.

Kupujemy tylko świeże skóry
S. FIRKO
426 Penn Ave. Pittsburgh Pa
United States of America
503KO

Licytacja.

Kasa Chorych m. Łodzi

z mocy art. 53 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby podaje do wiadomości, że dnia 12 lutego 1923 r. o godz. 10-ej rano w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej № 218, odbędzie się licytacja ruchomości, należących do firmy Zylberblatt i Grossbart, oszacowanych na Mk. 225,000, składających się z 1-ej belii jaty „Stradomskiej F. W. 15563”, na pokrycie należnych Kasie składek członkowskich.

Ruchomość obejrzyć można w dniu licytacji od godz. 10-ej rano, spis zaś takowych codziennie od 9 rano do 1 p. p. w Wydziale Egzekucyjnym Kasy Chorych (ul. Wólczańska № 225).

Łódź, dnia 1 lutego 1923 r.

5600b)

Kasa Chorych m. Łodzi

Dr. Ed. Giebartowski
Komisarz.

Administracja

Rozwoju sprzeda kilkaset arkuszy papieru kredowego. 193s5

Daje na raty

wszelką garderobę damską

męską, oraz sweatry gotowe i na obstalunki

Pracownia A BERGER, Łódź, Południowa 6 praw. of. 54502

Rozporządzenie.

W związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14.9.1922 r. w przedmiocie zebrań kontrolnych Dz. Ust. Nr. 85 | 2 poz. 764, oraz rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych L. 5529 | Tjn. Dep. X. z dnia 28.12.22 r. wszyscy obywatele Rzeczypospolitej Polskiej urodzeni w latach 1883-1899, włącznie zgłaszający się do rejestracji, którzy posiadają stopnie wojskowe aspirantów oficerskich (w b. armji austr. kade. ci-aspiranci, w b. arm. niem. wszyscy aspiranci oficerscy, w b. armji ros. (junkrowie) mają do dnia 1.3.1923 r. wnosić podania do M. S. Wojsk. w drodze przez przynależne P. K. U. z prośbą o mianowania ich podporucznikami rezerwy.

Uwzględniane będą podania tylko tych aspirantów oficerskich, którzy udowodnią, że w zupełności odpowiadają następującym warunkom.

- 1) odbyli co najmniej 1 rok służby czynnej w wojsku,
- 2) posiadają cenzus naukowy przewidziany w Ustawie o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów W. P. (ukończenie co najmniej sześciu klas szkoły średniej)
- 3) ukończyli szkołę lub kurs wojskowy, oraz złożyli odpisny egzamin.

Podania złożone w P. K. U. po dniu 1.3.1923 r. uwzględniane nie będą.

Minister Spraw Wojskowych
(—) Sosnkowski

5592s2

General Dywizji.

Licytacja.

Kasa Chorych m. Łodzi

z mocy art. 53 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby podaje do wiadomości, że dn. 13 lutego 1923 r. o godz. 10-ej rano w Łodzi przy ul. Miłsza 55 odbędzie się licytacja ruchomości, należących do Ch. S. Rozenthal oszacowanych na Mk. 1.500.000 składających się z 150 kg. przedróżnych kolorów i N.N. na pokrycie należnych Kasie składek członkowskich.

Ruchomości obejrzyć można dn. licytacji od godz. 10-ej rano spis zaś takowych codziennie od 9 rano do 1 pp. w Wydziale Egzekucyjnym Kasy Chorych (ul. Wólczańska № 225).

Łódź, dnia 1 lutego 1923 r.

Kasa Chorych m. Łodzi
Dr. Ed. Giebartowski
Komisarz.

5601

Oszczędza ten kto zapłaci się na raty lub za gotówkę w firmie

„WYGODA” Piotrkowska 238

konfekcję damską, męską i dziecięcą, manufakturę i obuwie, które posiada w wielkim wyborze

UWAGA: Wszelkie obstalunki wykonujemy we własnej pracowni w przeciągu 4-ch dni

(Filij nie posiadamy)

5549K

Do sprzedania

bardzo korzystny kinematograf, z całkowitem urządzeniem czynnym w mieście powiatowym bez konkurencji. Wiadomość w Pabjanicach ul. Kilińskiego róg Tylnej u R. Janowskiego. 22633

LECZNICA CHOROBY ZĘBÓW
LEKARZA-DENTYSTY H. PRUSS

145. Piotrkowska 145.

za plombowanie, oraz wprawianie zębów
opłata podług taksy. 43 3K

Kursy Wieczorowe „MATURA”

od dnia 8 lutego b. r. o g. 5 m. 30 wiecz. rozpoczynają się wykłady od kl. 1-ej do 7-ej ul. Zielona 32 (szkoła)

228s1

Do kupienia poszukiwany plac z budynkami murowanymi i studnią

w Łodzi. Oferty składać do redakcji pod „Plac”. (559312)

MEBLE gabinetowe kryte skórą i gobelinem DYWANY

Fabryczny skład: łózek metalowych Konrada Jarnuszkiewicza
Wyrobów B-ci Thonet Materace

Kompletne urządzenie pokoi:

Stołowych, Sypialnych, Salonowych, i Gabinetów Meble koszykowe
Meble biurowe. Kuchnie białe,

Magazyn mebli Wł. Komiszewskiego Łódź, Piotrkowska 116.

Przyjmuje zamówienia na wszelkie roboty z zakresu stolarstwa i tapicerstwa. (5599d5)

LICYTACJA

Kasa Chorych m. Łodzi

z mocy art. 53 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby podaje do wiadomości, że dn. 22 lutego 1923 r. o godz. 10-ej rano w Łodzi przy ul. Działnej 88 odbędzie się licytacja ruchomości, należących do restauracji „Polonia” oszacowanych na Mk. 305.000 składających się z kasy (bafelowej) firmy „Anker-Werks Zimitel” na pokrycie należnych Kasie składek członkowskich.

Ruchomości obejrzyć można w dniu licytacji od godz. 10-ej rano spis zaś takowych codziennie od 9 rano do 1 pp. w Wydziale Egzekucyjnym Kasy Chorych (ul. Wólczańska № 225).

Łódź, dnia 3 lutego 1923 r.

Kasa Chorych m. Łodzi
Dr. Ed. Giebartowski
Komisarz

5602K1)

LICYTACJA

Kasa Chorych m. Łodzi

z mocy art. 53 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby podaje do wiadomości, że dn. 20 lutego 1923 r. o godz. 10-ej rano w Łodzi przy ul. Wólczańskiej № 27 odbędzie się licytacja ruchomości, należących do firmy Selocz, Unzer i S-ka oszacowanych na mko. 2.500.000 składających się z 2 kroszon tkackich mechanicznych angielskich szerokich firmy „Morye Bauer” na pokrycie należnych Kasie składek członkowskich.

Ruchomości obejrzyć można w dniu licytacji od godz. 10 rano spis zaś takowych codziennie od 9-ej rano do 1 pp. w Wydziale Egzekucyjnym Kasy Chorych (ul. Wólczańska № 225)

Łódź, dnia 5 lutego 1923 r.

Kasa Chorych m. Łodzi.
Dr. Ed. Giebarsowski
Komisarz.

5613d

Tania wyprzedaż

bielizny trykotowej i wielki wybór bluzek

STELZNER i WEBER

Łódź, Piotrkowska 141

5350b

Mas aradowe

kostjumy do wypożyczenia
róg ul. 6-go Sierpnia, Gdańska 64, front, 1 piętro, m. 12, Naborowska. 224b2

Piekarski

furgon z polandką konim i uprzęcią sprzedam Przejazd 45. (223K3)

Poszukuje

2 pokoi z kuchnią, mogą być nawet na krańcu miasta. Cena obojętna. Pośrednictwo požądane. Oferty dia „102” proszę składać w adm. nin. pisma. 220b2

Dr. Eugenia Gerszuni

Piotrkowska 121

Choroby kobiece i weneryczne kobiet. Przyjmuje od 12 — 1 od 4 — 6, w niedziele i święta od 9 — 12. (5202K1)

Dyplomowana (5382b) Felcerka-Akuszarka i Masażystka

KL. MICHAŁOWA

ul. Moniuszki 11, m. 29.

Przyjmuje od 10 — 12 i 4 — 3.

PLACĘ

BEZ BLAGI

podług giełdowego kursu za złoto, srebro, platynę i drogie kamienie

Zakład jubilerski

F. DEBOWSKIEGO

Łódź, ul. Piotrkowska 186. (Firma chrześcijańska).

Egzemę, Liszaje i t. p. usuwa masę.

„Lain Age” sprzedają apteki i składy apteczne Apteka W. Sokolewicz Przejazd № 19 (wprost poczty) (63K16)

Odmrożenie Masę (z krogutkiem) „Mrozol” leczy, goi ranki za pobiega odmrażaniu kończyn. Sprzedają apteki i składy apt. W. Sokolewicz Przejazd № 19 apteka (wprost poczty). (4825K)

